

Ordes van Dienst voor
de Stille Week
2, 3 en 4 april 2026

TEN GELEIDE

DE DRIE DAGEN VAN PASEN

worden zal deze dag voor u
tot een gedachtenis
en vieren zult ge hem
als een viering voor de ENE,-
voor al uw generaties
zult ge hem vieren
als een inzetting voor eeuwig;
(Exodus 12:14)

Met dit Bijbelvers beginnen we de Stille Week. Gedenken en vieren, daar draait het om in deze drie dagen van Pasen. Een opdracht die al klinkt in Egypte, in slavernij. Een opdracht die klinkt wanneer Jezus het Pesachmaal viert met zijn leerlingen. Gedenken en vieren, dat heeft de kerk door de eeuwen heen gedaan en doen we ook hier en nu.

Gedenken lukt ons misschien wel. Er valt veel te gedenken in een wereld in brand. We roepen ons in herinnering hoe het was, ooit. Maar kunnen we nog echt vieren? Anders dan in een roes proberen te vergeten wat er aan de hand is? In het donker van de nacht klinkt een lied. In het donker van de nacht schijnt een licht, nog heel zwak. Maar het vertelt ons dat het duister niet eindig is. Pasen roept ons op te geloven in het onwaarschijnlijke, het onverwachte. Het licht dat sterker is dan de duisternis, het leven dat de dood overwint.

Op de avond van **Witte Donderdag** breken we matses, ongegist brood. Het smaakt nergens naar, maar herinnert ons aan de bevrijding uit het angstland, uit Egypte. Het herinnert ons aan de eindigheid van machten die deze wereld overheersen. In Jezus zien we hoe het anders kan. Hij wast de voeten van zijn leerlingen, als een dienaar. Aan het einde van de viering ontruimen we de tafel. We voelen aan dat het morgen anders zal zijn.

Op **Goede Vrijdag** horen we het lijdensverhaal uit het evangelie volgens Johannes. We volgen Jezus vanaf het moment dat Hij verraden wordt tot aan zijn dood aan het kruis. Muziek van Bach maakt het verhaal nog indringender.

Aan het einde van de viering klinkt het Beklag Gods. Een liturgisch oude tekst, opnieuw onder woorden gebracht. God beklagt zich over de mens en verwijt hen dat zij zijn Zoon hebben omgebracht. Het enige antwoord dat ons rest, is: Heer, ontferm U over ons.

Op **Stille Zaterdag** blijkt Christus' dood niet het einde. Het duister wordt doorbroken. Als symbool hiervoor dragen we de nieuwe Paaskaars binnen. De lezingen brengen ons langzaam het geheim van de Opstanding te binnen. Aan het einde van de dienst zullen wij dit licht van de Paaskaars onder ons verspreiden en uitdragen in de nacht.

De drie vieringen vormen één geheel. Witte Donderdag begint met een groet en bemoediging, zoals elke viering. Aan het eind van de viering verlaten we in stilte de kerk. We pakken op Goede Vrijdag de draad weer op. Pas op Stille Zaterdag, wanneer het licht van Pasen doorbreekt, klinkt pas de zegen.

Op het omslag van deze orde van dienst en bij de vieringen staan schilderijen van Egbert Modderman (1989). Modderman beeldt Bijbelse taferelen af, maar maakt gebruik van modellen uit zijn dagelijks leven. In zijn schilderijen, vaak van een groot formaat, zit veel contrast tussen licht en donker. Voor de Martinikerk in Groningen schilderde Modderman acht werken van barmhartigheid.

Afbeelding: 'De hongerigen voeden' , Egbert Modderman,
naar Lucas 15: 29.

ORDE VAN DIENST

Witte Donderdag

2 april 2026

VIERING VAN DE MAALTIJD VAN UITTOCHT
ROND DE TAFEL

Voorgangers: Dorien Keus en Nelly Versteeg
Cantor-organist: Harmen Trimp
m.m.v. de ThomasCantorij
Ouderling van dienst: Pauline Hagemeijer
Diaken van dienst: Corine Waaning
Koster: Menne Vellinga
Beeld & Geluid: Dieter Pavičić

Opgang

Orgelspel: Jeanne Demessieux (1921-1968) -
Ricercare over 'Ubi caritas'

Gemeente gaat staan

Groet en bemoediging

V: De Eeuwige zij met ons.

G: ZIJN GEEST IN ONS MIDDEN.

V: Waarom is deze avond anders dan alle andere avonden?

G: OMDAT GOD ONS UITLEIDT, UIT ALLE DUISTERNIS,

V: ooit, en heden en steeds weer.

G: DE EEUWIGE LEIDDE ZIJN VOLK UIT,

V: uit doodslaan, uit Egypte.

G: DE ENE LEIDT IEDER MENS EN ALLE VOLKEN UIT,

V: uit een doodslaan bestaan.

G: HIJ LEIDT OOK ONS OP WEGEN TEN LEVEN.

A: AMEN

Intochtslied: Gezang 277 (2x)

Die ons voor het licht ge-maakt hebt dat wij
le-ven: spreek licht, wees hier aan-we-zig
in uw naam Ik zal er zijn.

Liedboek OI

Gemeente gaat zitten

Gebed om ontferming

Dienst van de Schriften

Eerste Schriftlezing: Exodus 12: 14-20 (Naardense Bijbel)

- 14 worden zal deze dag voor u
tot een gedachtenis
en vieren zult ge hem
als een viering voor de ENE,-
voor al uw generaties
zult ge hem vieren
als een inzetting voor eeuwig;
- 15 zeven dagen zult ge matses eten,-
let wel, op de voorste dag
zult ge het gezuurde uit uw huizen keren;
want al wie iets gegists eet:
weggesneden
zij die ziel uit Israël,
van de voorste dag tot de zevende dag;
- 16 op de voorste dag: een oproep tot heiliging,
en op de zévende dag
zal er een oproep tot heiliging voor u wezen;
wélk-werk-ook wordt níet gedaan bij u;
echter wat gegeten wordt door alle ziel,
dát alleen zal door u worden klaargemaakt;
- 17 en bewaken zult ge:
de matses!-
want
op deze huidige dag
heb ik uw strijdscharen uitgeleid
uit het land van Egypte;
bewaken zult ge
deze dag voor uw generaties
als een inzetting voor eeuwig!-
- 18 in de voorste (maand),
op de veertiende dag
na de nieuwemaan in de avond,
zult ge matses eten,-
tot dag eenentwintig
na nieuwemaan in de avond;
- 19 zeven dagen lang zal
niets gezuurds
worden gevonden in uw huizen;
want al wie eet van wat gegist is:
weggesneden
zij die ziel uit Israëls samenkomst,-

zo met de zwerver-te-gast
en met de landgenoot;
20 al wat gegist is zult ge niet eten;
overal waar ge zetelt
zult ge matses eten!

Gemeente zingt: Psalm 81: 1, 2, 8 en 9

- 1 Jubel God ter eer, Hij is onze sterkte
Juich voor Israëls Heer, stem en tegenstem
springen op voor Hem die ons heil bewerkte.
- 2 Laat de harpen slaan, klinken de trompetten.
Vier bij volle maan met muziek en mond
een hernieuwd verbond volgens oude wetten.
- 8 Ik ben Hij-die-is: God wil Ik u wezen.
Uit de duisternis van de slavernij
maakte Ik u vrij: hebt gij nog te vrezen?
- 9 Leef uit mijn verbond. Vraag van Mij vrijmoedig.
Open wijd uw mond. Al wat u ontbreekt,
al waar gij om smeekt geef Ik overvloedig.

Tweede Schriftlezing: Johannes 13: 1 - 15 (Naardense Bijbel)

- 1 Maar voor het feest van het Pesach,
als Jezus weet dat zijn uur gekomen is
om uit deze wereld over te gaan naar de Vader,
betoont hij,
die de zijnen in de wereld heeft liefgehad,
hun ook zijn liefde tot aan de voleinding.
- 2 Het geschiedt tijdens een maaltijd:
als de uiteenwerper reeds in het hart van
Judas Simonszoon Isjkariot heeft geworpen
dat hij hem moet prijsgeven,
- 3 en hij weet
dat de Vader hem alles in de handen
heeft gegeven
en dat hij van bij God gekomen is
en tot God heen gaat,
- 4 dat hij zich opricht van de maaltijd,
zijn kleren aflegt,

- een linnen doek neemt
en zich daarmee omgordt.
- 5 Vervolgens werpt hij water in het wasbekken
en begint de voeten van de leerlingen
te wassen
en af te drogen met de linnen doek
waarmee hij omgord is geweest.
- 6 Dan komt hij bij Simon Petrus;
die zegt tot hem:
heer, wast ú mij de voeten?!
- 7 Jezus antwoordt en zegt tot hem:
wat ík doe, daar heb jñ nu geen weet van,
maar na deze dingen zul je het herkennen.
- 8 Petrus zegt tot hem:
u zult mij de voeten niet wassen,
tot in de eeuwigheid niet!
Jezus antwoordt hem:
als ik je niet mag schoonwassen
heb je geen deel aan mij!
- 9 Simon Petrus zegt tot hem:
heer, niet alleen mijn voeten
nee, ook de handen en het hoofd!
- 10 Jezus zegt tot hem:
wie een bad heeft genomen
hoeft zich, behalve de voeten,
niet meer te laten wassen,-
nee, die is geheel rein;
en jullie zijn rein,- echter niet allen!
- 11 Want hij heeft geweten
wie hem zou prijsgeven;
daarom zegt hij 'jullie zijn niet allen rein'.
- 12 Wanneer hij hun dan de voeten
heeft gewassen
neemt hij zijn kleren terug
en gaat hij weer aanliggen;
hij zegt tot hen:
herkent ge wat ik aan u heb gedaan?-
- 13 gij die mij 'leermeester' en 'heer' noemt,
gij zegt dat goed, want ik bén dat;
- 14 als dan ík, de heer en leermeester,
ú de voeten was,
zijt ook gñ verschuldigd
elkaar de voeten te wassen;

15 want ik heb u een voorbeeld gegeven
opdat, zoals ik aan u gedaan heb
ook gij zult doen!-

OVERDENKING

Gemeente zingt: Gezang 998

ThomasCantorij

1. Je hebt je vrienden toen bijeen geroepen
hun vuile voeten als een knecht gewassen
meteen zond Jij hen weg om te ontmoeten
wie niet in deze kille wereld passen

Gemeente

2 Je vroeg hen: doe als Ik en ga naar bui - ten,___
en blijf el-kaar met dit ge-baar ver-ras - sen___
in plaats van je in ker-ken op te slui - ten. ___
Je moet steeds an-de-ren de voe-ten was-sen. Liedboek O

ThomasCantorij

3. Het stof van al de wegen van ons leven,
kom, was het van de stukgelopen voeten.
Kom, geef dat onze handen hen genezen
die ver van huis geen goede vriend ontmoeten.

Gemeente

4. Het helder water stromend uit jouw bronnen
wast onze voeten, zuivert onze wonden.
Als boden van jouw vrede, hier begonnen,
zo worden wij de wereld in gezonden.

Dienst van de Dankbaarheid

Inzameling van de gaven in **één rondgang** voor 'Diaconaal Opbouwwerk' en 'Eredienst – muziek in de kerk'.

Pasen is het feest van de hoop en daar hoort muzikale begeleiding bij. Ingetogen of feestelijk: organisten en musici helpen ons om de lofzang gaande te houden.

U kunt uw bijdrage aan de collecte ook overmaken op rek.nr. NL39 INGB 0004 9570 85 t.n.v. Wijkraad voor diakenen, Thomaskerk, o.v.v. Collectegeld. De Diaconie zorgt dan voor de verdeling naar de genoemde doelen.

U kunt ook geven via Givt.

Orgelspel: Improvisatie

Voorbeden   Stil Gebed

- V: De Heer zal met u zijn!
G: DE HEER ZAL U BEWAREN!
V: Verheft Uw harten!
G: WIJ HEBBEN ZE TOT DE HEER GEHEVEN
V: Zegenen wij de Heer onze God!
G: GOED IS HET EN PASSEND.
- V: HEER, God van Israël
het past ons, U te danken op deze avond,
zo anders dan alle andere avonden.
Ja, het is onze bevrijding
U dank te brengen,
overal en altijd,
door uw Zoon de Messias Jezus,
die het menselijke leven heeft geheeld
en ons de vrijheid heeft gegeven;
want het hout van zijn dood
werd de boom van ons leven,
en wij die hem kruisigden
zijn door hem overwonnen.
Laat ons toe
met onze adem en onze geest,

met hart en ziel
zijn lof te zingen
in het koor met alle heiligen!

Zo zingen wij:

Hei - lig, hei - lig, hei - lig, o Heer van al - le mach - ten.
He - mel en aar - de zijn vol van uw heer - lijk - heid,
ho - san - na in den ho - gel
Ge - ze - gend die daar komt in de naam van de Heer!
Ho - san - na in den ho - gel

Liedboek Online

V: Gezegend zij de HEER,
die zijn belofte gehouden heeft,
die Abraham heeft uitgeleid
en Mozes heeft geroepen,
die de goden van de nacht heeft teniet gedaan,
die de zee heeft getemd om een weg te banen,
die de vaderen voorging in de woestijn
die de mensen deed weten van zijn verbond,
die zijn NAAM gelegd heeft op zijn gemeente!
Ja, gezegend zij de HEER die ons tot herder werd,
die het Pascha gebod
als een feest voor de HEER voor altijd:
gedachtenis van geslacht tot geslacht
sinds de nacht, dat zij aten het ongezuurde brood
en dronken de beker der dankzegging,
en hadden het paaslam geofferd
waarvan het bloed aan de deuren was
tot een teken voor de engel
om voorbij te gaan!

Ja, gezegend zij de HEER
die knecht werd
die zijn Zoon heeft gegeven
om een paaslam te zijn voor ons allen,
en te volbrengen
al wat geschreven staat, dat moest geschieden.
Die alzo in de nacht dat hij werd overgeleverd,

G: DAT IS IN DEZE NACHT,

V: het brood nam in zijn handen,
het zegende en brak en zei:
"Neemt en eet, dit is mijn lichaam voor u,
doet dit tot Mijn gedachtenis."
En evenzo na de maaltijd
sprak hij een dankgebed
en nam Hij de beker van de dankzegging en zei:
"Deze beker is het nieuwe verbond in Mijn bloed
tot vergeving van zonden;
drinkt allen hieruit, tot Mijn gedachtenis."
Laat ons dan eten en drinken,
want zo gezegd zo gedaan
verkondigen wij de dood van onze HEER
totdat hij komt!

G: MARANATHA!

ONZE VADER DIE IN DE HEMELEN ZIJT

Vredegroet

V. De vrede van de Eeuwige zij altijd met u.

A. En met uw geest.

We wensen elkaar de vrede.

Delen van matses en wijn (wij dopen de matses in de wijn)

Tijdens het Avondmaal klinkt: Cesar Franck (1822-1890) -
'Panis Angelicus'

Dankgebed

Slotlied(staande): Gezang 558

ThomasCantorij

1. Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

Gemeente

4. Om het brood, Heer, dat Gij breekt,
om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt,
Kyrie eleison.

Gemeente

6. Om het zwijgen, het geduld,
waarmee Gij de wet vervult,
als men vruchtloos zoekt naar schuld,
Kyrie eleison.

Gemeente

7. Om het woord van goddelijk recht
dat Gij tot uw rechters zegt,
-zelf hebt Ge uw geding beslecht,-
Kyrie eleison.

De Avondmaalstafel wordt ontruimd als opmaat naar de Goede Vrijdag

Allen: Luthers avondgebed

Heer, blijf bij ons,
want het is avond en de nacht zal komen.

Blijf bij ons
en bij uw ganse kerk
aan de avond van de dag,
aan de avond van het leven
aan de avond van de wereld.

Blijf bij ons
met uw genade en goedheid
met uw troost en zegen
met uw woord en sacrament.

Blijf bij ons
wanneer over ons komt
de nacht van beproeving en van angst,
de nacht van twijfel en aanvechting,
de nacht van de strenge, bittere dood.

Blijf bij ons
in leven en in sterven,
in tijd en eeuwigheid.
Amen

Wij verlaten de ruimte in stilte

Afbeelding: Stabat Mater II, Egbert Modderman,
naar het Stabat Mater van Johannes Fidenza.

ORDE VAN DIENST

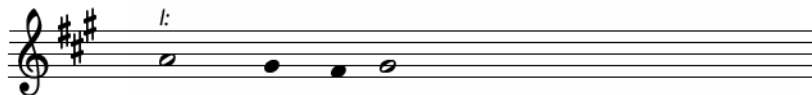
Goede Vrijdag

3 april 2026

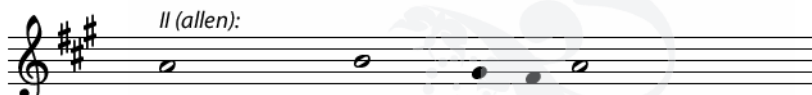
LEZING VAN HET LIJDENSEVANGELIE

Voorganger: Dorien Keus
Cantor-organist: Harmen Trimp
Ouderling van dienst: Jannie Verhage
Diaken van dienst: Corine Waaning
Lectoren: Anton Gerritsen en Marianne Piek
Koster: Nel Hagemeijer
Beeld & Geluid: Dieter Pavičić

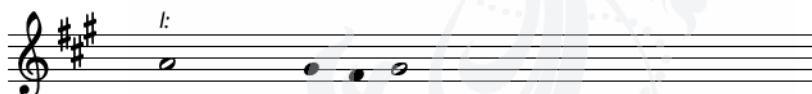
Voorganger en gemeente zingen: Gezang 190a
(Voorganger: I, Gemeente: II)

Heer, o-pen mijn lippen.

Mijn mond zal zingen van uw eer.

God, kom mij te hulp.

Heer, haast U mij te helpen.

Gemeente zingt: Gezang 571

1 In stil - le nacht houdt Hij de wacht

waar al - le an - deren sla - pen.

De o - gen zwaar, de har - ten moe,

heb - ben wij Hem ver - la - ten.

2.   Waarom blijft niet het laatste lied
          in onze harten hangen?
          De lofzang klonk, maar is verstomd.
          De dood houdt ons omvangen.

3.   Een beker vol van vreugdewijn
          heeft Hij met ons gedronken.
          Een bittere kelk vol eenzaamheid
          hebben wij Hem geschonken.

4.   In stille nacht heeft Hij volbracht
          de doortocht voor ons leven.
          De nieuwe morgen van Gods trouw
          heeft Hij aan ons gegeven.

5.   Tot aan het einde van de tijd
          zal ik zijn wachtwoord horen:
          Waak dan en bid! Zo blijft Hij mij,
          en ik Hem toebehoren.

Gemeente gaat zitten

Gebed om ontferming

De Lezingen

Inleiding

Schriftlezing: Hosea 6: 1-6

- 1   Gaat mee, laat ons terugkeren
          naar de ENE,
          want hij heeft verscheurd
          maar zal ons ook genezen,-
          hij slaat wonden
          maar zal ons ook verbinden;
- 2   na twee dagen laat hij ons herleven,-
          ten derden dage
          zal hij ons doen opstaan
          en zullen wij voor zijn aanschijn leven;
- 3   dan zullen wij kennen, ernaar jagen
          om de ENE te kennen;
          als de morgenschemer, zo zeker is zijn uittocht;

- als de stortbui zal hij over ons komen,
als een lenteregen zal hij laven het land
- 4 Wat moet ik met je doen, Efraïm,
en wat doe ik met jou, Juda?-
je vriendschap is als de bewolking in de ochtend
en als de dauw
die de schouders recht en weer gaat!-
daarom
- 5 heb ik op hen ingehakt door de profeten,
ik heb hen omgebracht met wat mijn mond zei;
maar de gerichten over jou
waren een licht dat aanbrak;
- 6 want in vriendschap heb ik behagen
en niet in een offer,-
in kennis van God meer dan in opgangsgaven!

Gemeente zingt: Psalm 22: 1 en 2

1 Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
en blijft zo ver, ter-wijl ik tot U schrei,
en redt mij niet, maar gaat aan mij voor-bij?
Hoe blijft Gij zwijgen?
Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stij-gen
bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,
maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten
in klacht op klacht.

2. Nochtans, op U, o God die heilig zijt
en troont op lofgezangen, U gewijd
door Israël dat Gij hebt uitgeleid,
steunt ons vertrouwen,
immers, de vaderen bleven op U bouwen,
dat Gij hen nam in heilige bescherming:
Gij hebt, als zij U riepen om ontferming,
hen niet beschaamd.

Schriftlezing: Johannes 18: 1 - 11 (Naardense Bijbel)

- 1 Als hij deze dingen heeft gezegd
trekt Jezus met zijn leerlingen uit,
de winterbedding van de Kedron over;
daar is een hof geweest
en die gaat hij met zijn leerlingen binnen.
- 2 Maar ook Judas,
die hem heeft prijsgegeven,
heeft van die plek geweten,
omdat Jezus zich daar dikwijls
met zijn leerlingen verzamelde.
- 3 Dus neemt Judas de legereenheid mee,
en vanuit de heiligdomsoversten
en vanuit de Farizeeërs
helpers,
en komt daar aan
met lantarens, fakkels en wapens.
- 4 Jezus dan, weet hebbend van
alle dingen die over hem komen,
trekt uit en zegt tot hen:
wie zoekt ge?
- 5 Ze antwoorden hem: Jezus, de Nazoreeër!
Hij zegt tot hen:
ík ben dat!
Ook Judas, die hem heeft prijsgegeven,
heeft bij hen gestaan.
- 6 Met dat hij tot hen zegt
`ík ben dat!'
deinzen ze achteruit en vallen op de grond.
- 7 Dan vraagt hij het hun wéér: wie zoekt ge?
Maar zij zeggen: Jezus, de Nazoreeër!
- 8 Jezus antwoordt: ik heb u gezegd:
ík ben dat;

- dus als ge mij zoekt,
laat hén dan heen gaan!
- 9 Zo wordt het woord vervuld,
waarin hij heeft gezegd:
'die ge mij hebt gegeven, van hen heb ik
niet wie ook verloren laten gaan' (Joh. 17,12).
- 10 Dan trekt Simon Petrus
het zwaard dat hij heeft,
treft de dienaar van de heiligdomsoverste
en hakt hem de rechter oorlel af;
maar de naam van die dienaar
is Malchus geweest.
- 11 Dan zegt Jezus tot Petrus:
werp het zwaard,-
want allen die een zwaard nemen
gaan door een zwaard verloren;
de drinkbeker die de Vader
mij heeft gegeven,
zal ik die níet drinken?

Orgelspel: Johann Sebastian Bach (1685-1750) -
Christe, du Lamm Gottes

Schriftlezing: Johannes 18: 12 - 24 (Naardense Bijbel)

- 12 Dan nemen de legereenheid,
de overste-over-duizend
en de helpers van de Judeeërs Jezus vast,
boeien hem
- 13 en voeren hem eerst naar Annas,
want die was de schoonvader van Kajafas
die de heiligdomsoverste van dat jaar
is geweest.
- 14 Maar het is Kajafas geweest
die de Judeeërs de raad heeft gegeven:
het is beter
dat één mens sterft voor de gemeenschap!
- 15 Maar Simon Petrus is,
met een andere leerling,
Jezus gevolgd; maar die leerling
is een bekende
van de heiligdomsoverste geweest
en komt mét Jezus

- 16 de voorhof van de heiligdomsoverste binnen;
maar Petrus is bij de deur blijven staan,
buiten.
Dan komt die andere leerling,
de bekende van de heiligdomsoverste,
naar buiten, zegt iets tegen de poortwachter
en voert Petrus naar binnen.
- 17 Dan zegt het meisje dat poortwachter is
tot Petrus:
ben jij niet óók een van de leerlingen
van deze mens?
Hij van zijn kant zegt: dat ben ik níet!
- 18 Maar daar staan de dienaars
en de helpers,
die een houtskoolvuur gemaakt hebben
omdat het koud is geweest,
en zij hebben zich gewarmd;
maar ook Petrus is daar geweest,
stond bij hen en warmde zich.
- 19 Dan ondervraagt de heiligdomsoverste
Jezus over zijn leerlingen
en over zijn onderricht.
- 20 Jezus antwoordt hem:
ík heb openlijk de wereld toegesproken;
ík heb altijd onderricht gegeven
in een samenkomst of in het heiligdom,-
daar waar alle Judeeërs bijeenkomen;
ik heb niets in het verborgene uitgesproken;
- 21 waarom ondervraagt u mij?-
ondervraag de toehoorders
over wat ik tot hen gesproken heb;
zie, zij hier
weten wat ík heb gezegd!
- 22 Maar als hij dit zegt
geeft één van de helpers
die er naast is gaan staan
Jezus een kaakslag, zeggend:
antwoordt u de heiligdomsoverste zó?
- 23 Jezus antwoordt hem:
indien ik kwalijk heb gesproken,-
getuig van het kwade;
maar indien goed
waarom tuigt u me dan af?

24 Dan zendt Annas hem geboeid naar
Kajafas, de heiligdomsoverste.

Orgelspel: Johann Sebastian Bach (1685-1750) -
Christus, der uns selig macht - BWV 620

Schriftlezing: Johannes 18: 25 – 19: 3 (Naardense Bijbel)

25 Maar Simon Petrus is daar geweest,
stond daar en warmde zich.
Dan zeggen ze tot hem:
ben ook *jíj* niet *één* van zijn leerlingen?
Hij van zijn kant loochent het en
zegt:
dat ben ik *niét*!

26 *Eén* van de dienaars
van de heiligdomsoverste,
die een verwant is van hem bij
wie Petrus
de oorlel heeft afgehakt, zegt:
heb ik *jóu* niet bij hem in de hof
gezien?

27 Dan loochent Petrus het weer;
en meteen kraait er een haan.

28 Ze voeren Jezus dan
van Kajafas naar het pretorium;
maar het is in de vroegte geweest.
Zelf gaan zij het pretorium niet binnen,
om zich niet te bezoedelen,
en wel het *pesach* te kunnen eten

29 Dan komt Pilatus naar buiten, naar hen toe,
en verklaart: welke beschuldiging
brengt u in tegen deze mens?

30 Ze antwoorden en zeggen tot hem:
als hij niet iemand was geweest die
kwaad doet
hadden we hem niet aan u overgegeven!

31 Dan zegt Pilatus tot hen:
neemt *ú* hem mee
en oordeelt hem volgens uw Wet!
De Judeeërs zeggen tot hem:
het is ons niet geoorloofd
te doden!

- 32 Zo wordt vervuld
het woord van Jezus dat hij heeft gezegd
om aan te duiden
wat voor dood hij zou gaan sterven.
- 33 Dan gaat Pilatus het pretorium weer in;
hij laat Jezus roepen en zegt tot hem:
ú, bent u de koning der Judeeërs?
- 34 Jezus antwoordt:
zegt ú dat uit uzelf
of hebben anderen u dat over mij gezegd?
- 35 Pilatus antwoordt:
ík ben toch geen Judeeër!-
uw eigen volk en de heiligdomsoversten
hebben u aan mij overgegeven;
wát hebt u gedaan?
- 36 Jezus antwoordt:
mijn koningschap is niet uit deze wereld;
als het iets uit deze wereld was,
dat koningschap van mij,
hadden mijn helpers ervoor gestreden
dat ik niet aan de Judeeërs
werd overgegeven,
maar mijn koninkrijk is nu eenmaal
niet van hier.
- 37 Dan zegt Pilatus tot hem:
u bent dus toch een koning?
Jezus antwoordt: ú zegt het,
dat ik een koning ben;
ík ben hiertoe geboren
en hiertoe gekomen tot de wereld:
dat ik zal getuigen voor wat waarachtig is;
al wie uit de waarachtigheid is
hoort naar mijn stem!
- 38 Pilatus zegt tot hem:
wat ís waarachtigheid?
Als hij dit gezegd heeft
gaat hij weer naar buiten, naar de Judeeërs,
en zegt tot hen:
ik vind in hem geen enkele schuld;
- 39 maar het is gebruikelijk bij u
dat ik u met het Pesach er één loslaat;
wat is dan uw wens?-
zal ik u de koning der Judeeërs loslaten?

40 Dan schreeuwen zij het weer uit
en zeggen: die niet, nee Barabbas!
Maar Barabbas is een rover geweest.

19

1 Dan dus neemt Pilatus Jezus mee
en geselt hem.
2 De soldaten vlechten een kroon
van doornakken
en zetten die op zijn hoofd;
ze werpen hem een purperen mantel om.
3 Nadat ze naar hem toegekomen zijn en
hebben gezegd 'wees gegroet,
koning der Judeeërs!'
geven ze hem kaakslagen.

Gemeente zingt: Gezang 576b, 1 en 2

1. O hoofd vol bloed en wonden,
bedekt met smaad en hoon,
o hoofd zo wreed geschonden,
uw kroon een doornenkroon,
o hoofd eens schoon en heerlijk
en stralend als de dag,
hoe lijdt Gij nu zo deerlijk!
Ik groet U vol ontzag.
2. O hoofd zo hoog verheven,
o goddelijk gelaat,
waar werelden voor beven,
hoe bitter is uw smaad!
Gij, eens in het licht gedragen,
door engelen omstuwd,
wie heeft U zo geslagen
gelasterd en gespuwd?

Schriftlezing: Johannes 19: 4 - 18 (Naardense Bijbel)

4 Pilatus komt opnieuw naar buiten
en zegt tot hen:
zie, ik voer hem voor u naar buiten
opdat ge erkent
dat ik geen enkele schuld bij hem vind!

- 5 Dan komt Jezus naar buiten;
hij draagt de doornenkroon
en de purperen mantel.
Hij -Pilatus- zegt tot hen:
ziehier, de mens!
- 6 Wanneer dan de heiligdomsoversten
en de helpers
hem zo zien, zeggen ze, schreeuwen ze:
kruisigen, kruisigen!
Pilatus zegt tot hen:
neemt ú hem mee en kruisigt hem
want ik vind in hem geen schuld!
- 7 De Judeeërs antwoorden hem:
wíj hebben een Wet, en volgens de Wet
moet hij sterven:
omdat hij zich zoon van God maakt!
- 8 Wanneer dan Pilatus dit woord hoort
wordt hij nog meer bevreesd;
- 9 hij gaat weer het pretorium binnen
en zegt tot Jezus:
u, van waar bent u?
Maar Jezus geeft hem geen antwoord.
- 10 Dan zegt Pilatus tot hem:
u spreekt niet tegen mij?- weet u niet
dat ik volmacht heb om u los te laten
en volmacht heb om u te kruisigen?
- 11 Jezus antwoordt: u zou
geen enkele volmacht over mij hebben
als die u niet gegeven was van bovenaf;
daarom heeft wie mij aan u overgeeft
de grootste zonde!
- 12 Van toen af
heeft Pilatus ernaar gezocht hem los te laten.
Maar de Judeeërs schreeuwen en zeggen:
als u hém loslaat
bent u geen vriend van de keizer!-
al wie zichzelf koning maakt
spreekt zich uit tegen de keizer!
- 13 Als Pilatus deze woorden hoort
voert hij Jezus naar buiten
en gaat hij zitten op een verhoging
bij een plek die Steenstraat heet,
maar in het Hebreeuws:

- Gabbata,- heuveltje.
- 14 Maar het is de voorbereiding
van het Pesach geweest,
zodat het zesde uur is het geweest.
Hij zegt tot de Judeeërs:
zie, uw koning!
- 15 Dan schreeuwen zij:
opheffen, opheffen, kruisig hem!
Pilatus zegt tot hen:
moet ik uw koning kruisigen?
De heiligdomsoversten antwoorden:
we hebben geen koning
buiten de keizer!
- 16 Dan dus geeft hij hem aan hen
over om te worden gekruisigd.
- 17 Dus nemen ze Jezus mee.
Zelf het kruis torsend trekt hij uit
naar de zogeheten Schedelplaats
die in het Hebreeuws Golgota heet.
- 18 Daar kruisigen ze hem
en mét hem twee anderen,
aan de ene en de andere kant,
maar Jezus in het midden.

Orgelspel: Johann Sebastian Bach (1685-1750) -
Da Jesus an dem Kreuze stund - BWV 621

Schriftlezing: Johannes 19: 19 - 25 (Naardense Bijbel)

- 19 Pilatus schrijft ook een strafgrond
en zet die op het kruis;
maar er is geschreven geweest:
Jezus de Nazoreeër,
de koning der Judeeërs!
- 20 Velen der Judeeërs
lezen dan die strafgrond,-
omdat hij dicht bij de stad was,
de plaats waar Jezus werd gekruisigd.
Hij is geschreven geweest
in het Hebreeuws,
Romeins en Helleens.
- 21 Toen hebben
de heiligdomsoversten der Judeeërs

- gezegd:
 schrijft u toch niet 'de koning der Judeeërs'
 maar dat hij heeft gezegd
 'ik ben de koning der Judeeërs'!
- 22 Pilatus antwoordt:
 wat ik geschreven heb, heb ik geschreven!
- 23 Dan nemen de soldaten,
 wanneer ze Jezus kruisigen,
 zijn kleren,
 en maken er vier delen van,
 voor elke soldaat een deel,-
 ook het onderkleed nemen ze.
 Maar het is een naadloos onderkleed geweest,
 van bovenaf als één geheel geweest.
- 24 Dan zeggen ze tot elkaar:
 laten we dat niet scheuren
 nee, erom loten van wie het zijn zal!
 zodat het Schriftwoord in vervulling gaat:
 'onder elkaar verdelen zij mijn kleren,
 werpen over mijn gewaad het lot!'
 Dát doen dus de soldaten.
- 25 Maar bij het kruis van Jezus
 hebben gestaan:
 zijn moeder en de zuster van zijn moeder,
 Maria,- die van Klopas,
 en Maria Magdalena.

Orgelspel: Jeanne Demessieux (1921-1968) -
 Stabat mater

Schriftlezing: Johannes 19: 26 - 30 (Naardense Bijbel)

- 26 Als dan Jezus zijn moeder aanziet
 en bij haar staande
 de leerling die hij (het meest) heeft liefgehad,
 zegt hij tot zijn moeder:
 vrouwe, zie: uw zoon!
- 27 Vervolgens zegt hij tot de leerling:
 zie: je moeder!-
 en vanaf dat uur neemt de leerling
 haar bij zich op.
- 28 Hierna zegt Jezus, wetend
 dat reeds alle dingen voleindigd zijn,

- opdat de Schrift voleindigd wordt:
'ik heb dorst'!-
- 29 Er heeft daar een kruik vol azijn gelegen;
dan steken ze een spons vol van die azijn
op een hysopstengel
en brengen die naar zijn mond.
- 30 Wanneer Jezus dan de azijn neemt
zegt hij: het is voleindigd!
Hij neigt het hoofd
En geeft de geestesadem prijs.

STILTE

Orgelspel: Johann Sebastian Bach (1685-1750) -
O Mensch beweine deine Sünde gross - BWV 622

Schriftlezing: Johannes 19: 31 - 42 (Naardense Bijbel)

- 31 Daar het Voorbereiding is geweest
vragen dan de Judeeërs aan Pilatus,
opdat de lichamen niet op de sabbat
aan het kruis blijven
-want die sabbatdag is een grote geweest-,
dat ze hun de benen breken
en zij er kunnen worden afgehaald.
- 32 Dan komen de soldaten
en breken de benen van de eerste,
én van de ander
die met hem is gekruisigd.
- 33 Maar als ze bij Jezus komen
en zien dat hij reeds gestorven is,
breken ze zijn benen niet.
- 34 Nee, één van de soldaten
stoot met een lans in zijn zijde
en meteen komt daar bloed uit en water.
- 35 Hiervan heeft getuigd
hij die het heeft gezien
en zijn getuigenis is waarachtig;
hij weet dat het waar is wat hij zegt,-
opdat ook gij zult geloven.
- 36 Want dit alles geschiedt
opdat het Schriftwoord in vervulling gaat:
'geen bot van hem zal worden verbrijzeld'.

- 37 En weer een ander Schriftwoord zegt:
'ze zullen opzien naar
hem die ze doorstoken hebben'.
- 38 Daarna vraagt Jozef van Arimatea,
die een leerling van Jezus is,
-maar in het verborgene,
uit vrees voor de Judeeërs-
aan Pilatus
of hij het lichaam van Jezus mag weghalen;
en Pilatus staat dat toe;
dan komt hij en haalt hij zijn lichaam weg.
- 39 Maar ook Nikodemus komt,
hij die in het eerst 's nachts
naar hem toe kwam;
hij brengt een mengsel mee van
'mirre en aloë',
zo'n honderd ponden.
- 40 Dan nemen ze het lichaam van Jezus
en binden het met die geurige kruiden
in lijkwindsels, zoals het voor de Judeeërs
gewoonte is om te begraven.
- 41 Maar er is op de plaats
waar hij gekruisigd is
een hof geweest,
en in die hof een nieuwe gedenkplaats,
waarin nog nooit iemand is gelegd.
- 42 Daar dan leggen ze,
vanwege de Voorbereiding
van de Judeeërs,
omdat de gedenkplaats dichtbij is geweest,
Jezus neer.

Orgelspel: Johann Sebastian Bach (1685-1750) -
Herzlich tut mich verlangen - BWV 727

Voorbeden Stil Gebed Onze Vader

Beklag Gods

Het Beklag Gods is ontleend aan de profeet Micha 6: 3-5 waar God de mensen aanklaagt 'Wat heb ik u misdaan?' en vraagt 'Waar was jij?'. Wij antwoorden met de roep om ontferming.

'Mijn volk, wat heb ik u misdaan' (tekst W.R. van der Zee)

- V: Mijn volk, wat heb ik u misdaan
of waarmee heb ik u bedroefd?
Ik heb de aarde voor u voor de dag geroepen
en aan uw handen toevertrouwd,
maar van mijn tuin is een wildernis gemaakt,
mijn levenswerk wordt een dodenakker.
Waarom laat ge dit toe?
- A: HEER, ONTFERM U OVER ONS.
- V: Ik heb u onder mijn regenboog gesteld,
een teken van vrede en toekomst,
maar dodelijke wapens staan gericht op mensen
en bedreigen mijn dierbare schepping.
Waarom laat ge dit toe?
- A: HEER, ONTFERM U OVER ONS.
- V: Ik heb me laten kennen als uw bevrijder,
de bondgenoot van alle onderdrukten,
maar tallozen worden getergd
en geteisterd door terreur en tirannie.
Waarom laat ge dit toe?
- A: HEER, ONTFERM U OVER ONS.
- V: Ik heb u met overvloed gezegend,
met dagelijks brood en meer dan dat,
maar op mijn akker sterven mensen onverzadigd
en kinderhanden blijven ongevuld.
Waarom laat ge dit toe?
- A: HEER, ONTFERM U OVER ONS.
- V: Ik heb mijn woord aan u gegeven
en u mijn hartsgeheimen toevertrouwd,
maar afgoden vinden overal gehoor
en mensen kiezen doodlopende wegen.
Waarom laat ge dit toe?
- A: HEER, ONTFERM U OVER ONS.
- V: Ik heb mijn eigen Zoon tot u gezonden,
mijn sprekend evenbeeld,
mijn uitgestrekte hand,
maar hij is afgewezen, uitgestoten,
vernederd tot de laagste dood.

Ik heb hem bij u teruggebracht,
de levende, de bron van alle leven,
maar hij gaat dood aan alle kruisen
waaraan mijn mensen worden vastgespijkerd.
Waarom laat ge dit toe?

A: HEER, ONTFERM U OVER ONS.

V: Mijn volk, wat heb ik u misdaan
of waarmee heb ik u bedroefd?
Ik heb u geëerd als kroon van de schepping,
Ik heb u gezocht als mijn kostbaarste sieraad,
Ik heb u bewaard in mijn hand, in mijn hart,
Ik heb u mijn rots, mijn Zoon, geofferd.
Wat had 'k nog meer moeten doen
dat Ik niet heb gedaan?

A: HEER, ONTFERM U OVER ONS.

Gemeente zingt: Gezang 590

1 Nu valt de nacht. Het is vol-bracht:
de Heer heeft heel zijn le - ven
voor het men-se - lijk geslacht
in Gods hand ge - ge - ven.

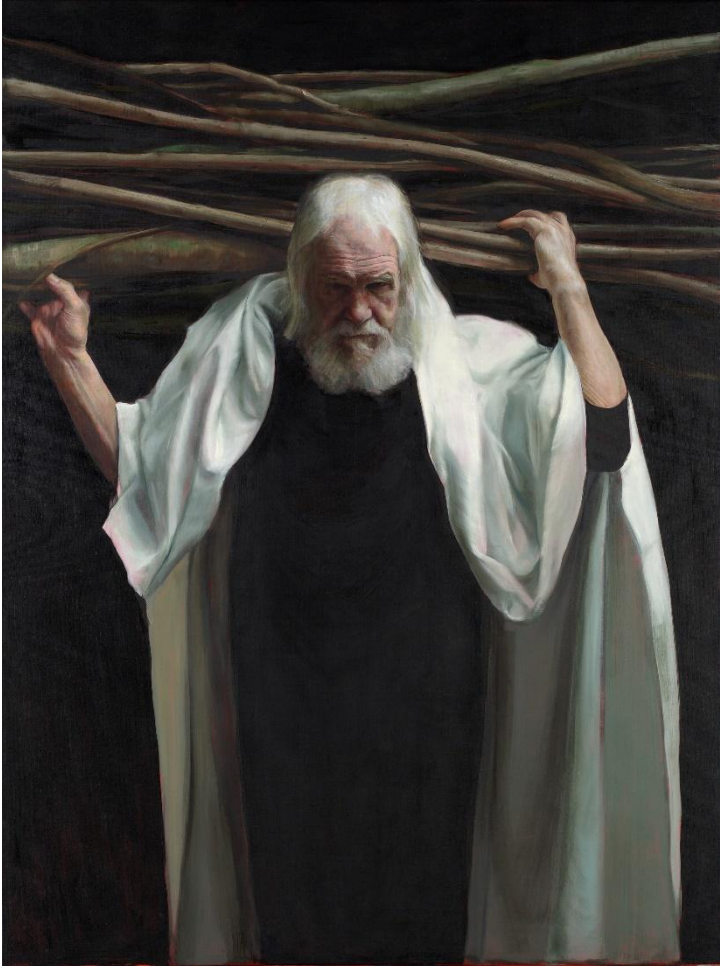
Liedboek O

2. De wereld gaf
Hem slechts een graf,
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.

3. Hoe slaapt Gij nu,
die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen.
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen.
4. 't Is goed, o Heer,
Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.
5. Hoe wonderlijk,
uitzonderlijk
een sabbat is gekomen:
eens voor al heeft Hij het juk
van ons afgenomen.

Alle lichten worden gedoofd. Het licht dat deze vrijdag tot een goede vrijdag maakt blijft echter branden.

In stilte verlaten wij de kerk.

Afbeelding: Vertrouwen, Egbert Modderman,
naar Genesis 22 vers 3.

ORDE VAN DIENST

Stille Zaterdag - Paaswake

4 april 2026

VIERING VAN DE HEILIGE DOOP IN GEDACHTENIS

Voorgangers: Dorien Keus en Nelly Versteeg
Cantor-organist: Harmen Trimp
m.m.v. de ThomasCantorij
Ouderling van dienst: Gerard Endedijk
Diaken van dienst: Corine Waaning
Koster: Menne Vellinga
Beeld & Geluid: Leo Endedijk

Stilte en Donkerte

ThomasCantorij zingt: Gezang 592

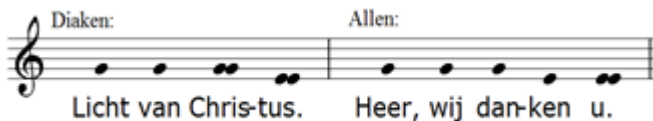
- 1 Stil ligt de tuin rondom het witte graf
waar zich de Heer voor ons verloren gaf.
Vrouwen en vrienden gaan rouwend in het zwart
Zwaar als een steen weegt droefheid op hun hart.
Hoop is vervlogen en vriendschap weggevlucht.
Alles wat leeft, ja heel de schepping zucht.
- 2 Drie dagen is zijn stem niet meer gehoord.
Ademloos wacht de wereld op het woord.
Waar is de God die hemel en aarde schiep?
Waar is zijn Zoon die ons bij name riep?
Waarom verlaat Hij nu wat zijn hand begon?
Duisternis overmant het licht der zon.
- 3 Eeuwige, uw gerechtigheid is groot.
Wek uw Gezalfde, wek Hem uit de dood.
Mogen wij hopen dat bij de dageraad
wij Hem herkennen als Hij voor ons staat?
Wordt dan uw hemelse vrederijk gesticht
hier op de aarde in het morgenlicht?

STILTE

De lof van het licht

Gemeente gaat staan

Bij het binnenbrengen van de Paaskaars, teken van de intocht van het licht van de Opgestane, klinkt drie keer, op steeds verhoogde toon:

Gemeente gaat zitten

Lofprijzing

V: Deze nacht waken wij
om een weg te vinden het donker door –
een ontkomen aan de dood,
een weg naar het licht!

Deze nacht gedenken wij
de grote daden van de Eeuwige
aan zijn kinderen gedaan.

Deze nacht getuigen wij met tal van verhalen
van de overwinning op de dood.
Gods gezalfde is ons voorgegaan
de diepte van de dood, de godverlatenheid
heeft hij geproefd.

Zijn trouw bleek bestand tegen het donker -
Hij vocht met de nacht en overwon.
Zijn liefde is sterker dan de dood.

G. DEZE NACHT WAKEN WIJ OM HEM TE VOLGEN
OP WEG NAAR HET LICHT.
ER IS VOOR ONS EEN DOORKOMEN AAN.
ZINGEN EN JUICHEN MOGEN WIJ IN DEZE NACHT!

Gemeente zingt: Gezang 600

1. Licht, ontstoken aan het donker,
licht, gebroken uit een steen,
licht, waarachtig levensteken,
werp uw waarheid om ons heen!
2. Licht, geschapen, uitgesproken,
licht, dat straalt van Gods gelaat,
licht uit licht, uit God geboren,
groet ons als de dageraad!
3. Licht, aan liefde aangestoken,
licht, dat door het donker brandt,
licht, jij lieve lentebode,
zet de nacht in vuur en vlam!

4. Licht, verschenen uit den hoge,
licht, gedompeld in de dood,
licht, onstuitbaar, niet te doven,
zegen ons met morgenrood!
5. Licht, straal hier in onze ogen,
licht, breek uit in duizendvoud,
licht, kom ons met stralen tooien,
ga ons voor van hand tot hand!

De Lezingen

Schriftlezing: Genesis 1: 1 - 2: 4a (Naardense Bijbel)

- 1 Bij begin
is God gaan scheppen,-
de hemelen en het aardland.
- 2 Het aardland
is in z'n geschieden geworden
woestheid en warboel,
en duisternis
op het aanschijn van de oervloed,-
en geestesadem van God
wervelend
over het aanschijn van de wateren.
- 3 Dan zegt God: geschiede er licht!-
en er geschiedt licht.
- 4 God ziet het licht aan: ja, het is goed!
Zo brengt God scheiding aan
tussen het licht en de duisternis.
- 5 God roept tot het licht 'dag'
en tot het duister heeft hij geroepen 'nacht';
er geschiedt een avond
en er geschiedt een ochtend:
één dag.
- 6 Dan zegt God:
geschiede er een gewelf in het water,-
geschiede er scheiding
tussen water en water!
- 7 Dan maakt God
het gewelf
en brengt hij scheiding aan

- tussen de wateren onder het gewelf
en de wateren
boven het gewelf;
en zo geschiedt.
- 8 God roept tot het gewelf 'hemel';
er geschiedt een avond
en er geschiedt een ochtend:
tweede dag.
- 9 Dan zegt God:
dat de wateren onder de hemel
te hoop lopen naar één oord,
en zichtbaar worde het droge!-
en zo geschiedt.
- 10 God roept tot het droge 'land'
en tot de ophoping van de wateren
heeft hij geroepen
'zeeën';
God ziet het aan: ja, het is goed!
- 11 Dan zegt God:
laat het land groen doen groeien,
een gewas dat zaad zaait,
een vruchtdragend geboomte
dat vrucht maakt
naar zijn verschil
met daarin zijn zaad over het land!-
en zo geschiedt.
- 12 En het land
brengt al wat groen is naar buiten,
gewas dat zaad zaait naar zijn verschil
en geboomte
dat vrucht maakt met daarin zijn zaad,
naar zijn verschil;
God ziet het aan: ja, het is goed!
- 13 Er geschiedt een avond
en er geschiedt een ochtend:
derde dag.
- 14 Dan zegt God:
geschiede er:
lichten aan het gewelf van de hemel
om scheiding aan te brengen
tussen de dag en de nacht;
geschieden zullen die
als tekenen en samenkomsttijden,

- voor dagen en jaren;
15 geschieden zullen ze
als lichten aan het gewelf van de hemel
om licht te brengen over het land!-
en zo geschiedt.
- 16 God maakt
de twee grote lichten:
het grote licht voor het beheer van de dag,
het kleine licht
voor het beheer van de nacht,
en ook de sterren.
- 17 God geeft ze aan het gewelf van de hemel
om licht te brengen over het land,
18 om te beheren de dag en de nacht,
om scheiding aan te brengen
tussen het licht en de duisternis;
God ziet het aan: ja, het is goed!
- 19 Er geschiedt een avond
en er geschiedt een ochtend:
vierde dag.
- 20 Dan zegt God:
laten de wateren wemelen
van het gewriemel van bezielde leven,-
en laat er gevogelte vliegen over het land,
over het aanschijn van het gewelf, de hemel!
- 21 En God schiept
de grote gedrochten,-
en alle levende ziel die rondkruipt,
waarvan de wateren zijn gaan wemelen,
naar hun verschil,
en elke gevleugelde vogel naar z'n verschil;
God ziet het aan: ja, het is goed!
- 22 Dan zegent God hen, en zegt:
draagt vrucht, weest overvloedig,
vult het water in de zeeën,
en ook het gevogelte
zij overvloedig in het land!
- 23 Er geschiedt een avond
en er geschiedt een ochtend:
vijfde dag.
- 24 Dan zegt God:
breng het land naar buiten:
'levende ziel' naar haar verschil:

- vee, onderkruipsel
en wildleven op land
naar zijn verschil;
en zo geschiedt.
- 25 God maakt het wildleven
van het land naar z'n verschil,
het vee naar z'n verschil
en alle kruipsel van de -rode- grond
naar z'n verschil;
God ziet het aan: ja, het is goed!
- 26 Dan zegt God:
maken wij een -rode- mensheid
in ons beeld en als onze gelijkenis,-
laten zij neerdalen bij de vissen van de zee
en het gevogelte van de hemel,
bij het vee en bij alles van het land,
en bij alle kruipsel
dat kruipt over het land!
- 27 God scheidt de -rode- mensheid in zijn beeld,
in het beeld van God
heeft hij hem geschapen;
mannelijk en vrouwelijk
heeft hij hen geschapen.
- 28 Dan zegent hij hen, God,
en hij zegt tot hen, God:
draagt vrucht, wordt overvloedig,
vervult het land
en bedwingt het!-
en daalt neer
bij de vissen van de zee
en het gevogelte van de hemel,
bij alle leven dat kruipt over het land!
- 29 God zegt:
zie, geven zal ik u al het zaadzaaiend gewas
op het aanschijn van heel het land
en alle geboomte
waaraan een boomvrucht zaad zaait,-
voor jullie zal het er zijn als eten!-
- 30 en voor al het wildleven van het land
en alle gevogelte van de hemel
en al wat er kruipt over het land,
waarin een levende ziel is,
(geef ik) al het groen van gewas als eten!-

- en zo geschiedt.
 31 God beziet al wat hij heeft gemaakt
 en zie, zéér goed!-
 er geschiedt een avond
 en er geschiedt een ochtend,
 de zesde dag.

2

- 1 Voltooid worden de hemelen en het aardland
 en heel hun strijdschaar.
 2 God voltooit op de zevende dag
 zijn werk dat hij heeft gedaan;
 hij houdt sabbat op de zevende dag
 van al zijn werk dat hij heeft gedaan.
 3 God zegent de zevende dag
 en heiligt die;
 want daarop heeft hij sabbat gehouden
 van al zijn werk,
 dat God geschapen heeft om te doen.
 4a Dit zijn de geboorten van de hemelen
 en het aardland
 toen zij werden geschapen,-

Gemeente zingt: Gezang 602

1 Met niets van niets zijt Gij be-gon - nen,
 hebt spra-ke - loos het licht ge - zegd,
 de tijd be-paald, het land ge-won - nen,
 de zee-en op hun plaats ge - legd.

2. De ban der duisternis gebroken -
en het werd morgen, dag na dag,
een wereld in het licht gesproken,
een mensheid die beginnen mag.
3. Geen eind in zicht. Geen rust gevonden.
Het langste deel nog niet gegaan.
Geen engel met ons mee gezonden
om nacht en ontij te verslaan.
4. Met licht van licht hebt Gij geschreven
uw boek dat ons het leven redt,
de woorden van uw trouw gegeven.
En van dit lied de toon gezet.

Schriftlezing: Genesis 22: 1-18 (Naardense Bijbel)

- 1 Het geschiedt
na deze woorden
dat God
Abraham heeft beproefd;
hij zegt tot hem:
Abraham!- en die zegt: hier ben ik!
- 2 Hij zegt:
neem toch je zoon, je enige,
die je liefhebt, Isaak,
en ga, jij,
naar het land van
de Moria,- uitzichtsberg;
doe hem daar opgaan als opgangsgave
op een van de bergen
welke ik je zal zeggen!
- 3 In de ochtend recht Abraham zijn schouders,
zadelt zijn ezel,
neemt
zijn twee hulpjongens met zich mee
en Isaak, zijn zoon;
hij klooft stukken hout voor een opgangsgave,
staat op en gaat
naar het oord dat God hem heeft gezegd.
- 4 Op de derde dag
heft Abraham zijn ogen op
en ziet het oord van verre.

- 5 Abraham zegt tot zijn hulpjongens:
zet jullie hier neer met de ezel,
ikzelf en de jongen
gaan tot daarginds,-
we zullen ons buigen
en keren dan naar jullie terug.
- 6 Dan neemt Abraham de stukken hout
voor de opgangsgave
en legt die op Isaak, zijn zoon;
in eigen hand neemt hij
het vuur en het etensmes;
zo gaan die twee eensgezind voort.
- 7 Maar dan zegt Isaak tot Abraham, zijn vader,-
hij zegt: mijn vader!-
en die zegt, hier ben ik, mijn zoon!
Hij zegt:
hier is het vuur en de stukken hout,
maar wáár is het lám voor een opgangsgave?
- 8 Dan zegt Abraham:
God
ziet het voor zich,
het lam voor een opgang, mijn zoon!-
zo gaan die twee eensgezind voort.
- 9 Ze komen aan
bij het oord
dat God hem heeft gezegd
en dáár bouwt Abraham het altaar
en rangschikt hij de stukken hout;
hij bindt Isaak, zijn zoon,
en legt hém op het altaar,
boven op de stukken hout.
- 10 Dan steekt Abraham zijn hand uit
en neemt het etensmes:
om zijn zoon te slachten.
- 11 Maar dan roept de engel van de Ene
vanuit de hemelen hem toe
en zegt: Abraham, Abraham!-
en die zegt: hier ben ik!
- 12 Hij zegt:
steek je hand niet uit naar de jongen,
en doe hem niet wát-dan-ook aan;
want nu wéét ik
dat je ontzag hebt voor God, jij,

- en je zoon, je enige,
niet van mij hebt weggehouden!
- 13 Abraham heft zijn ogen op
en ziet: ziedaar, een ram
op de achtergrond,
met zijn horens vastgeraakt in de struiken;
Abraham gaat daarheen, neemt de ram mee
en laat die als opgangsgave opgaan
in plaats van zijn zoon.
- 14 Dan roept Abraham
als naam voor dat oord uit:
'de Ene zal voorzien',-
waardoor vandaag nog wordt gezegd
'op de berg van de Ene is uitzicht!'
- 15 De engel van de Ene roept tot Abraham
een tweede maal, vanuit de hemelen.
- 16 Hij zegt:
'bij mezelf heb ik gezworen
-tijding van de Ene-
dat,-
omdat je dit woord gedaan hebt
en niet je zoon, je enige, hebt weggehouden,
- 17 dat ik je met zegening zal zegenen
en je zaad in overvloed
overvloedig zal maken,
als de sterren aan de hemel
en als het zand
op de lip van de zee;
jouw zaad zal erven
de poort van z'n vijanden;
- 18 gezegend zullen zijn
door jouw zaad
alle volkeren van het aardland:
om het feit
dat je hebt gehoord naar mijn stem!'

Gemeente zingt: Psalm 16b (3x)

Be - hoed mij, o God, ik ver - trouw op U. U

wijst mij de weg ten le - ven. Bij U is

vreug - de, blij - ven - de vreug - de.

Liedboek On

Schriftlezing: Exodus 14: 15 - 15: 1a (Naardense Bijbel)

- 15 Dan zegt de Ene tot Mozes:
 wat schreeuw je tot mij!-
 spreek tot de zonen Israëls
 dat ze moeten opbreken!-
- 16 en jijzelf:
 hef je staf omhoog;
 strek je hand uit over de zee en klief hem;
 dan komen de zonen Israëls
 beneden door de zee op het droge!-
- 17 en ik,
 ziedaar, ik versterk het hart van Egypte

- zodat ze hen achterna komen;
dan zal ik gloriëren,
door Farao en heel zijn legermacht,
zijn wagens en zijn ruiters;
18 weten zullen ze, de Egyptenaren,
dat ik de Ene ben!,
als ik glorieer door Farao,
zijn wagens en zijn ruiters!
- 19 Dan breekt op:
de engel Gods
die ging voor het aanschijn van Israëls leger,
en gaat áchter hen mee;
ook breekt op:
de staande wolk, van voor hun aanschijn,
en gaat áchter hen staan.
- 20 Hij komt
tussen het leger van Egypte
en het leger van Israël,-
zo is er de wolk én het duister
en verlicht hij de nacht;
de een is de ander niet genaderd,
heel de nacht.
- 21 Dan strekt Mozes zijn hand uit,
over de zee,
en de Ene laat de zee leeglopen
door een machtige oosterstorm,
heel de nacht,
en hij maakt de zee tot droog land;
de wateren worden gekloofd.
- 22 Zo komen de zonen Israëls
beneden door de zee op het droge;
de wateren zijn voor hen een muur,
rechts van hen en links van hen!
- 23 De Egyptenaren jagen hen na
en komen hen achterna,-
elk paard van Farao,
zijn wagens en zijn ruiters,-
tot onder in de zee.
- 24 Het geschiedt in de ochtendwake:
de Ene richt zich naar Egyptes leger
in een zuil van vuur en wolken,-
en maakt een warboel
van Egyptes legerkamp.

- 25 Hij laat het wiel van zijn wagens
wijken
en laat hem slechts zwaar vooruitkomen;
dan zegt Egypte:
ik moet vluchten voor Israëls aanschijn,
want de Ene
voert voor hen oorlog met Egypte!
- 26 De Ene zegt tot Mozes:
strek je hand uit over de zee,-
dan keren de wateren terug over Egypte,
over zijn wagens en over zijn ruiters!
- 27 Mozes strekt zijn hand uit over de zee:
en de zee keert, tegen de ochtendwending,
in zijn stroombed terug,
terwijl de Egyptenaren vluchten,
hem tegemoet;
dan schudt de Ene Egypte af,
midden in de zee.
- 28 De watermassa's keren terug
en overdekken de wagens en de ruiters
van heel Faraó's legermacht,-
allen die hen achternagekomen waren
in de zee;
er restte niemand van hen, tot niet één.
- 29 En de zonen Israëls zijn
-onder in de zee-
gegaan over het dróge!
De wateren waren voor hen een muur,
rechts van hen en links van hen!
- 30 Zo redt de Ene op die dag Israël
uit de hand van Egypte,
en ziet Israël Egypte
dood op de lip van de zee;
- 31 Israël ziet de grote hand
waarmee de Ene het heeft gedaan in Egypte
en ze krijgen ontzag, de gemeente,
voor de Ene;
ze gaan vertrouwen op de Ene
en op Mozes, zijn dienaar.
- 15**
- 1a Dan zingt Mozes met de zonen Israëls
voor de Ene deze zang;
ze zeggen veelzeggend:

zingen wil ik voor de Ene,
want hij is hoog verheven;

Gemeente zingt: Gezang 607

1 Gij zijt voor-bij - ge-gaan,
een steek-vlam in de nacht.
De von-ken van uw naam
zijn o - gen in ons hart.
In flar-den hangt uw woord
om on - ze we-reld heen,
wij le - ven in U voort,
wij zijn met U be-kleed.

Liedboek Or

2. Gij zijt voorbijgegaan,
een voetspoor in de zee.
Gij zijt te ver gegaan,
Gij zijt een mens te veel.
Gij zijt voorgoed, Gij zijt
verborgen in uw God.
Geen stilte spreekt U uit,
ondenkbaar is uw dood.

3. Gij zijt voorbijgegaan,
een vreemd bekend gezicht,
een stuk van ons bestaan,
een vriend, een spoor van licht.
Uw licht is in mijn bloed,
mijn lichaam is uw dag,
ik hoop U tegemoet
zolang ik leven mag.

Schriftlezing: Jesaja 55:1-11

- 1 O al wie dorst lijdt,- gaat tot het water
en gij die geen geld hebt:
gaat, koopt koren en eet!-
gaat, koopt koren
niet voor geld,
en wijn en melk voor geen prijs!-
- 2 waarom weegt ge zilver af
voor wat geen brood is,
doet ge moeite
voor wat niet kan verzadigen?-
hoort, hoort naar mij en eet wat goed is,
dan zal uw ziel zich verlustigen aan het vette;
- 3 neigt uw oor en gaat tot mij,
hoort, opdat uw ziel herleeft!-
ik smeed met u een eeuwig verbond,
de betrouwbare bewijzen
van vriendschap aan David;
- 4 zie, als getuige voor de natiën
heb ik hem gegeven,-
voorganger en gebieders van de natiën;
- 5 zie, een volk dat je niet kent zul jij oproepen,
volkeren die jou niet kennen
zullen naar jou toesnellen,-
ter wille van de ENE, je God,
van Israëls Heilige,
want hij wil jou luister verlenen!
- 6 Zoekt de ENE terwijl hij zich laat vinden,-
roept de ENE aan terwijl hij nabij is!
- 7 De boosdoener verlate zijn weg,
de man van onheil zijn gedachten;
hij kere terug naar de ENE
en die zal zich over hem ontfermen,

- naar onze God
want die vergeeft veelvuldig.
- 8 Want mijn gedachten zijn niet uw gedachten
en uw wegen niet mijn wegen!-
tijding van de ENE.
- 9 Want zoals de hemelen hoger zijn
dan de aarde,-
zó zijn mijn wegen hoger dan uw wegen
en mijn gedachten dan uw gedachten!
- 10 Ja,
zoals neerdaalt de regen en de sneeuw
uit de hemel,
en daarheen niet terugkeert
dan nadat hij de aarde heeft gelaafd,
haar heeft doen baren en laten uitspruiten,-
en zaad heeft gegeven aan de zaaier
en brood aan de eter,-
- 11 zó zal mijn woord zijn
dat wegtrekt uit mijn mond:
het keert niet ledig tot mij terug,-
dan nadat het gedaan heeft wat mij behaagt
en heeft doen lukken
waarvoor ik het uitzond.

Gemeente zingt samen met ThomasCantorij: Gezang 929

- ThomasCantorij*
1. Zoals de regen onverwacht
een moede aarde op nieuwe krachten brengt,
zoals een bedding leeg en dor
plotseling volstroomt en leven brengt,

Gemeente

allen zo is mijn God,
zo o - ver-komt Hij mij,
een bron die uit-breekt in mijn woës-tijn;
ik a - dem op,
de dood ont - ko - men.

ThomasCantorij

2. Zoals het daglicht te middernacht
zo onvoorstelbaar ondenkbaar lijkt,
maar in de morgen stralend nieuw
de zon weer opgaat, de nacht aan banden legt, -

Gemeente

zo is mijn God,
zo overkomt Hij mij,
een licht dat uitbreekt.
Ik hef het hoofd,
en ik sta op,
de dood ontkomen.

De doopgedachtenis

De gemeente schaart zich rond het doopvont

Gemeente zingt: Gezang 351

1 In U zijn wij be - gre - pen,
in U zijn wij ge-doopt.
Uw dood werd ons ten te - ken,
uw le - ven on - ze hoop.
Nu we - ten wij voor-goed:
Gij zult ons nooit be - ge - ven,
uw li - chaam is ons le - ven,
uw of - fer is ons bloed.

Liedboek Or

2. Wij zijn in U begraven,
wij staan met U rechtop.
Wij zijn niet langer slaven,
maar kinderen van God.
Een wereld zijn wij oud,
maar nieuw als deze morgen,
geboren ongeborgten,
verloren tot behoud.

3. Die dood van één voor allen
werd vruchtbaar in de tijd,
het zaaizaad is gevallen,
het loopt op oogsten uit.
De zondvloed is voorbij,
ziedaar de nieuwe oever,
een duif koert in het lover,
dit is de overzij.

V: Dit is de nacht, waarin wij worden teruggebracht
naar de oorsprong van onze doop:
ook wij zijn door het water getrokken,
bekleed met licht, beademd met nieuw leven.
Een nieuwe naam is ook over ons uitgesproken.
Deze nacht gedenken wij, hoe ook wij zijn weggeroepen
uit dood en duisternis.
Zo belijden wij, samen met Israël, Gods eerstgeborene:

G: Hoor Israël!
De HEER is onze God,
De HEER is één!

V: Gij zult de HEER, uw God liefhebben
met geheel uw hart en met geheel uw ziel
en met geheel uw kracht
en uw naaste als uzelf.

Wilt u zich verzetten tegen alle machten
die als goden over ons heersen
en hij die genoemd wordt 'Ik zal er zijn' alleen dienen?

G: Ja, dat willen wij!

V: Wilt u elk slavenjuk afwerpen
en leven in de vrijheid van Gods kinderen?

G: Ja, dat willen wij!

V: Dit water van de heilige Doop zij ons tot gedachtenis!

Schaamt u dan niet de Christus te belijden,
want het evangelie is een kracht Gods
tot bevrijding van een ieder die gelooft;
en antwoordt in gemeenschap
met de kerk van alle eeuwen:

Gemeente zingt: Gezang 344: 1, 2 en 3

Wij ge - lo - ven één voor één en ook sa - men:
de Heer is God en an - ders geen. A - men, a - men.

2. Wij geloven in de naam
Jezus Christus,
gestorven en weer opgestaan.
Halleluja!
3. Wij geloven dat de Geest
ook nog heden
de wereld en onszelf geneest.
Vrede, vrede.

Wie gedoopt is, kan met het water uit de doopvont een kruis maken op voorhoofd, borst en schouders als teken van het beamen van de doop.

Lezing van het Paasevangelie: Marcus 16: 1 - 8 (Naardense Bijbel)

- 1 Als de sabbat afloopt,
kopen Maria Magdalena,
Maria van Jakobus, en Salome,
balsems
en komen hem zalven.
- 2 Zeer vroeg op de eerste van de week
komen zij aan bij de gedenkplaats,
bij het opgaan van de zon.
- 3 Ze hebben tot elkaar gezegd:
wie zal voor ons de steen weggewentelen
van de poort van de gedenkplaats?-
en nu ze opkijken
aanschouwen ze dat hij is weggewenteld,
de steen,-
hoewel hij heel groot is geweest (Gen. 29,2).
- 5 Als ze de gedenkplaats binnenkomen
zien ze aan de rechterkant
een jongeman zitten,

- met een witte mantel omgeworpen,
en ze zijn stomverbaasd.
- 6 Maar hij zegt tot hen:
niet zo verbaasd!-
ge zoekt Jezus, de Nazarener,
die gekruisigd is?-
hij is opgewekt, hij is niet hier;
zie, dit is de plaats
waar ze hem hebben gelegd;
- 7 nee, gaat heen, zegt aan zijn leerlingen
en aan Petrus
dat hij u voorgaat naar Galilea;
daar zult ge hem zien,
zoals hij u heeft gezegd!
- 8 Naar buiten gekomen
vluchten ze weg van de gedenkplaats,-
want siddering en ontzetting
heeft hen bevangen;
en ze zeggen aan niemand iets,
want ze zijn gaan vrezen.

Gemeente zingt: Gezang 630: 1, 2 en 3

1 Sta op! - Een mor - gen on-ge-dacht,
 Gods dag is aan - ge-bro - ken,
 er is in één be-wo-gen nacht
 een nieu-we len - te ont-lo - ken.
 Het le-ven brak door aar-de en steen,
 uit al-le won-deren om u heen
 spreekt, dat God heeft ge-spro-ken.

Liedboek Or

2. Hij heeft gezegd: Gij mens, kom uit,
 open uw dode oren;
 kom uit het graf dat u omsluit,
 kom uit en word geboren!
 Toen heeft zich in het vroegste licht
 de nieuwe Adam opgericht,
 ons allen lang tevoren.

3. Al wat ten dode was gedoemd
 mag nu de hoop herwinnen;
 bloemen en vogels, - alles roemt
 Hem als in den beginne.
 Keerde de Heer der schepping weer,
 dan is het tevergeefs niet meer
 te bloeien en te minnen.

Voorbeden   Stil Gebed   Onze Vader

Diaken: De Heer is waarlijk opgestaan

Gemeente: Christus, het licht der wereld

Voorganger: Oogappel van de Vader
door wie God naar mensen kijkt.
Schijnsel van vaderlijke liefde
Liefde voor de mensenkinderen.

Diaken: Christus het licht der wereld.
Het vuur in onze harten, dat Hij ontstoken heeft.

**Gemeente: Wij dragen het licht, gemeenschap van Christus,
het levend licht, wij geven het door,
een lopend vuur, door heel de wereld
naar buiten gedragen in deze nacht.**

Uitdelen van het licht

Slotlied: Gezang 608

1.   De steppe zal bloeien
de steppe zal lachen en juichen.
De rotsen die staan
vanaf de dagen der schepping
staan vol water, maar dicht
de rotsen gaan open.
Het water zal stromen
het water zal tintelen, stralen,
dorstigen komen en drinken.
De steppe zal drinken,
de steppe zal bloeien,
de steppe zal lachen en juichen.

2. De ballingen keren
zij keren met blinkende schoven.
Die gingen in rouw
tot aan de einden der aarde
één voor één, en voorgoed,
die keren in stoeten.
Als beken vol water
als beken vol toesnellend water
schieterend omlaag van de bergen.
Met lachen en juichen -
die zaaiden in tranen
die keren met lachen en juichen.
3. De dode zal leven.
De dode zal horen: nu leven.
Ten einde gegaan
en onder stenen bedolven
dode, dode, sta op,
het licht van de morgen.
Een hand zal ons wenken
een stem zal ons roepen: Ik open
hemel en aarde en afgrond.
En wij zullen horen
en wij zullen opstaan
en lachen en juichen en leven.

Zending en zegen

V: Gaat heen in de vrede van de Heer. Halleluja.

A: GOD ZIJ LOF EN DANK. HALLELUJA.

Wij verlaten de kerk en dragen het licht de nacht in.

Orgelspel: Charles-Marie Widor (1844-1937) - Toccata

